

Koprivnički nokturno

Jedan se mješanac bezidejno vukao Svilarском, kao da su sve muke ovog svijeta baš na njegovim napaćenim leđima. Dotjerana gospođa na biciklu samo ga je ovlaš odmjerila, u strahu valjda da ju taj, kako je pomislila, traljavi cucak ne bi slučajno primijetio.

Skrenula je zatim pogled na ženu za stolom terase zatvorenog kafića, ostavljajući ofucanu životinju iza svojih ogromnih leđa. Podigla je debelu ruku, jedva napola i nevoljko joj mahnula. Njeno čelo i obrve nisu mogle sakriti da je to učinila radi reda i da, zapravo, tu ženu s valjanim razlogom ne može smisliti. „Mogla je i ona meni barem mahnuti“, pomislila je, uputivši još jedan, sada zazoran pogled u osobu koja joj očito uzvraća samo mrtvim očima.

***

- Bok, ja sam... - čulo se s druge strane, od poznatog mu ženskog glasa.

On je šutio, namjerno. Ona se uplašila, jer nije znala što više reći.

- Nena je... – izustila je ipak, sasvim bojažljivo, kao da ni sama ne vjeruje da se usudila pronaći ga u imeniku i stisnuti „zovi“.

On je odgovarao tišinom, snažnije nego riječima. Zrak koji je u savršenom ritmu gurao niz svoje nosnice, baš onako kao što je to radio pod starom hotelskom plahtom, parao je njeno srce. Na početku u nadi, nesigurna, sada je već bila uvrijeđena i ljuta što ga je uopće zvala. Svađali su se i psovali tako u tišini još neko vrijeme, sve dok on nije odlučio prekinuti nelagodu...

- Slušaj, ne mogu. Moram ići. – kao da joj je opalio još jedan daljinski šamar i nastavio cipelariti na podu prekinuvši poziv.

***

Iza ćoška neugledne stračare glavu je nakratko provirilo nesretno pseto. Zagledalo se iz daljine u njenom smjeru i poručilo „pođi sa mnom, ljepše je u dvoje, makar i ovako“. Njuška se zatim izgubila u susjednom dvorištu, a Nena je, kao i uvijek ostala sama. Odlutala je mislima, da bi ju trgnuo zvuk raštimanog kotača bicikla. Vozačica joj pokušava mahnuti, a

ona se, ni uz najbolju volju, ne može prisjetiti tko je ta žena. Nije joj više stigla uzvratiti pozdrav. Možda je i bolje tako.

***

Nije prošlo mnogo vremena otkako je uzela zadnjih 400 kuna s jeftinog drvenog stolića. Izašla je tad iz malene hotelske sobe s velikim životnim planovima. Zatvorila je vrata i krenula prema stepenicama koje vode u lobi, zastavši tek nakratko kako bi se još jednom pogledala u zrcalo. Na desnom ramenu smeđe bluze isticale su se dvije sijede vlasi, savršeno preklopljene jedna preko druge.

„Pokupit ću Saru i napokon idemo u Dubrovnik“, pomislila je, promatrajući poznatu osobu u odrazu kako otpuhuje dlake s ramena i zameće posljednje tragove ne odveć posebnog života. Prenaglašeni vonj jasmina skupog francuskog parfema koji je dobila za rođendan, njen je posljednji pozdrav skučenim hotelskim hodnicima. Sišla je niz stepenice u predvorje i mahnula ženi na recepciji koja se svim silama trudila ostati budnom. Dragi je već bio naručio taksi koji ju je, kao i uvijek čekao niz cestu, dvjestotinjak metara dalje kod zgrade suda. Ona se ovaj put samo okrenula i pošla u drugom smjeru.

„...na stravičnome putu što vodi u ponore ja hoću da ostanem sam.“, ponavljala je mjesecima, a nije se mogla nikako prisjetiti gdje je to pročitala.

***

„Moja mama je lijepa, visoka i mršava. Ima čak 30 godina i radi u Podravki. Najviše volim kad se zajedno igramo i razgovaramo“, selektivno je ponavljala rečenice iz dnevnika koji je pronašla prije nekoliko mjeseci; u jednoj kutiji, zaboravljenoj u staroj djevojačkoj sobi na periferiji grada. Sara već 20 godina nije ta djevojčica, a njen otac dugo nije samo njen. Ostala joj je samo majka, iako je znala da ju je ona, na granici ludila, svim silama pokušala gurnuti u njegove ruke. Oca nikako nije htjela dijeliti s nepoznatim ljudima pa ga je pustila neka ide. Sara je prihvatila gradski kućerak koji joj se nikad neće učiniti domom.

***

„Bok mama, nisam se stigla ranije javiti. Radim dvije smjene u komadu, ludnica je s ovom koronom i ne znam hoće li nas pustiti na godišnji. Vidjet ćemo se u srijedu pa budem znala točno kad idemo. Ima kaj novoga?“, natipkala je prije puta na posao i poslala joj sms.

***

- Znaš, moja ti je Sara luda za onom serijom kaj se snimala u Dubrovniku. Ja sam još kao klinka trebala sa starcima dolje, al' se tata razbolio pa je sve propalo – priča Nena u parku negdašnjoj školskoj kolegici koja je na odmoru u rodnom gradu s austrijskim suprugom, pokazujući joj na mobitel Sarine nove fotografije iz bolnice, pa neke sa šetnje obližnjom Crnom Gorom, pa zajedničkog ludiranja u koprivničkom paviljonu.

- Baš me strah. Ni ne gledam televiziju jer se samo živciram. Sara, znaš, radi na odjelu i svaki dan joj dolaze bolesni za koje niko ne zna jesu zaraženi ili ne – nastavlja ona, a njena Austrijanka klima glavom i povlači svoju živčanu pekinezerku Šaci za povodac.

- Viš, meni u Osterajh su govorili da kaj idem u Hrvatska, da neću moći natrag. Dobro da smo u penziji pa nije problem – odgovara šulkolegica, koja zapravo nema ni dana radnog staža.

Njen je suprug još prije deset godina stradao na poslu, pokupio masnu odštetu i sad uživaju na činjenici da mu je stroj povukao cijelu desnu šaku – odvjetnici će kasnije dokazati - greškom poslovođe. No, to su detalji koje Nena, pa ni Koprivnica, naravno, ne moraju znati.

- I, tak. Nama ti je želja otići u Dubrovnik. Sad se poklopilo da možemo i samo se nadam da se ovo s virusom ne bude još zakompliciralo – jerala se Nena i neprestano gledala na mobitel koji je već tri dana samo šutio.

„Samo nas dvije, u Dubrovnik!“, bila je njihova mantra koja je kratila sumorne zimske dane. Neni je nekako bilo lakše prihvaćati dobro poznate, a opet tako strane klijente; znala je da će se jednog jutra ona i Sara probuditi na terasi s pogledom na zidine. Kći je znala kako joj majka dolazi do novca i skupe odjeće, jer to nikako nije mogla s mizernom mirovinom. Majčina se otpremnina već odavno istopila, najviše na njen studij.

Jedne srpanjske zore, kad se vraćala iz noćnog izlaska s društvom, sasvim slučajno je vidjela majku kako tetura iz hotela s poznatim koprivničkim poduzetnikom; formalno mirnim obiteljskim čovjekom koji je više od svega volio plaćati noćna druženja ženama koje ne nose njegov prsten. Sara je povezala mnoge dotadašnje detalje i crtice, no kako je i što je otkrila nikad joj nije rekla. Nena je tek kasnije, iz prijekornog pogleda kćerke, tijekom jedne od mnogih rasprava o novcu, shvatila da više ništa ne mora govoriti i da je sve rečeno.

- Volim te mama – bile su to najiskrenije tri riječi koje je Sara uputila Neni u svom životu, iako je takvih „volim te“ bilo poprilično mnogo.

***

„Subota, 23.00.“, pročitala je sms poruku s potpisom Dragi.

Ušetala je na štiklama, sa svojih 177 centimetara i desetak na peti. Njena gusta crna kosa, preplanuli ten i znatno pretjerana šminka zaustavljali su u trenu kavanske razgovore nadobudnih studenata i sredovječnih muškaraca. Pred njenim beskonačno zelenim očima mačo veličine doživjele bi trenutnu regresiju u vrtićko vrijeme; njihove žene samo su htjele da te oči, savršene noge i grudi ne postoje. Nena je imala tek 50 i koju godinu više.

- Slušaj. Oprosti... - dočekao ju je Dragi na vratima hotelske sobe, priznavši da nije znao hoće li doći nakon što ju je posljednji put, valjda, onako uvrijedio.

- Reci, da idem dalje svojim putem – kazala mu je, a on ju je odlučno, a opet nježno povukao za ruku u sobu i zatvorio vrata.

Izvana kao stijena, iznutra brod od papira; tonula je u obećanjima i slatkim riječima. Ona se zaljubila, on je to savršeno znao. Rastava, oprosti, neću više, samo ti i ja, odbijali su se od zidova sobe kao u kakvom beskonačnom skvoš meču ravnopravnih suparnika. Ona se uvjerala da je ljubav uistinu obostrana i da obećanja neće nestati poput njenog karaktera.

Iduće jutro otvorila je oči, a sunce joj je bilo još pospane vjeđe. Druga strana kreveta bila je neuredna i prazna. Odmah se razbudila. Okrenula se prema ormariću kao i svakog takvog jutra, a tamo je stajala tek napola ispijena čaša crnog vina i pored nje papirić. Usne su se razvukle u osmijeh. Uzela je komad papira, a na njemu je pisalo „Jutro. Volim te.“ Posegnula je za telefonom i bez razmišljanja nazvala Saru.

- Bok. Gdje si? Možemo se naći na kavi?

- Evo, baš idem s noćne, ajde jedna brzinska u centru – odgovorila je kći.

Lišće je prekrilo Nemčićevu, budio se još jedan sunčani listopad. Mirisale su prve kave. Pospana Koprivnica spremala se za nov dan.

- Pa dobro kaj si tak sretna, kaj je bilo? – pitala ju je kći dok je konobar nosio dvije produžene.

Sara je znala za Dragog i nije bila najsretnija majčinim djevojačkim leptirićima.

- Pa jel opet? Pa koliko puta te je zajebao?

Nena se nije dala, pokušala se opravdati...

- Rekao mi je napokon da me voli!

- A, je? Je li bilo iskreno? – bocnula ju je kći.

- Pa ne znam, napisao je na papiriću, ostavio je da vidim dok se probudim...

- Znači, toliko te voli da ti to ne može reći izravno? Super. Čovjek s pimpekom, ali bez muda – cinično je predbacila Sara i odmah pognula glavu.

- Oprosti mama. To je tvoj život. Znaš kaj ja mislim o tome...

- Sara, pusti sad to. Dubrovnik, samo ja i ti... Ha? Kaj veliš?

- Dubrovnik, samo ti i ja mama.

***

„Ponavljam, mjere stupaju od ovog vikenda. Uvode se propusnice, a putovanje izvan granica jedinica lokalne samouprave nije dopušteno. Samo ako se držimo epidemioloških uputa možemo pobijediti ovaj virus“, govorio je sijedi čovjek, sijede brade, dok su novinari uporno pokušavali doznati nešto više postavljajući jedna te ista pitanja.

„Mama, ne mogu nikamo. Ne daju nam na godišnji, barem ne ovaj i idući tjedan. Nadam se da će se popraviti do travnja“, pisala je Sara majci u poruci.

„...na stravičnome putu što vodi u ponore ja hoću da ostanem sam.“, ponavljala je u sebi, ali se nikako ne bi mogla prisjetiti tko je autor.

Dragi se već neko vrijeme nije javljao, a Nena nije bila jedna od onih koje će ga tražiti na adresi. Potrošila je tjedne razmišljajući i uvijek joj je zaključak bio jedan te isti: „Ako ne možeš reći u facu, nemoj trošiti papir“. To joj je i Sara rekla, ali ona ju tad nije razumjela.

***

„Ha! Teta Goga!“, sjetila se Nena gospođe na biciklu. Pa to je njezina profesorica iz srednje. Oduševljenje je odmah splasnulo. Došlo joj je u glavu da ta žena živi kuću do

njezinog bivšeg klijenta. Nesretnik je ostao bez doma nakon što mu je supruga saznala da je plaću trošio na slatke strasti i kocku. Nena je s njim bila tek nekoliko puta, a iako njegova supruga na nju uopće nije sumnjala, tete goge čini se, nisu toliko bedaste.

Nad Svilarskom se polako spuštao mrak, a pseta već odavno nema. Teta Goga već je bila umočila umorne noge u vodu sa solju. Dragi se kod kuće prepirao sa sinom koji će pasti još jednu studentsku godinu, dok mu je supruga jecala u sobi, čitajući poruke na službenom mobitelu. Austrijanka je zaspala sa živčanom Šaci, dok je njen suprug pakirao kofere za povratak u libling Osterajh. Nenin mobitel je pustio zvuk.

Vidjela je tek da piše „Sara“ i prvi dio poruke „Bok mama, nisam se stigla ranije javiti...“ Nije otvarala poruku, samo je uzela mobitel i pospremila ga u torbicu. Nenina silueta već je polako nestajala prema Kolodvorskoj, ususret suncu koje se uskoro sprema na počinak. Nije bilo nikoga da vidi njen posljednji koprivnički pozdrav s potpisom.

Sara je, umorna od još jedne duple bolničke šihte, otvarala vrata kućerka koji nikad nije zvala domom. Osjetila je da je neka drukčija, sveprisutna praznina ispunila baš svaki kut i počela joj se uvlačiti pod kožu. Pogledala je na mobitel, a njena poruka od jučer još uvijek nije bila otvorena; ormari nisu ispražnjeni, u vešmašini je ostala oprana odjeća, a komad mesa pripremljenog za večeru već se triput odmrznuo i pošteno usmrديو kuhinju.

„Mama!“, odsjekle su joj se noge.

U primisli joj je bio rujan 2013. kad je vjerovala da ju je vidjela zadnji put i kad je po nju morala na odjel zbog tko zna koliko progutanih tableta; dežurni liječnik rekao je barem 60-ak. Sara je zvala jednom, dvaput, pet puta. Ništa. „Broj koji ste birali nije dostupan“. Skrenula je pogled prema frižideru i vidjela poruku ispisanu na poledini papira za yamb.

„Dobila sam propusnicu. Otišla sam u Dubrovnik. Jebite se. Voli te mama!“

Sara je čvrsto stisnula komad papira i primaknula ga nosnicama, kako bi još jednom, nakratko osjetila miris prenaglašenog jasmína u skupom francuskom parfemu koji joj je dala za prošli rođendan.

„Mama...“, odahnula je i krenula baciti smrdljivo meso prije nego li će leći u krevet, čuvajući zgužvanu poruku uz uzglavlje.

***

Posljednje zrake sunca peglale su kroz stražnji prozor bore na njenom umornom, ali napokon zadovoljnom čelu; Podravkini silosi izgubili su se u daljini. U dvorištu seoskog zdanja koje je nestajalo za autom, nabrijana džukela natezala je za krila jadne kokoške. Prije nego li će sklopiti i desno oko, a beskonačno zelenilo utonuti u spokojan san, otključat će zadnju ladicu sjećanja i šapnuti odrazu u staklu, kao da je to jedino što tu večer mora znati...

„...Ujević. Jebeni Ujević.“